

Τμήμα Εργοθεραπείας

Σχολή Φυσικής Αγωγής, Αθλητισμού & Εργοθεραπείας

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΕΡΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

Θεμελιώδεις έννοιες

Δρ. Παναγιώτης Ν. Σιαπέρας ΟΤ

Επίκουρος Καθηγητής

E-mail: psiapera@ot.duth.gr

Συν-διδάσκουσα: Μαρία Κούτρα ΟΤ

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
DEMOCRITUS UNIVERSITY OF THRACE

1

Τα θεμέλια της θεωρητικής υπόστασης της Εργοθεραπείας

ΕΡΓΟ: ένα σύνολο δραστηριοτήτων που έχει προσωπική, κοινωνικό-πολιτισμική σημασία σε ένα συγκεκριμένο πολιτισμό και υποστηρίζει τη συμμετοχή στη κοινωνία.

Τα ανθρώπινα Έργα αποτελούν μοναδικά στοιχεία της πρακτικής της Εργοθεραπείας. Έργο είναι μια σειρά καθημερινών δραστηριοτήτων που αποτελούν τρόπο ζωής και έχουν ιδιαίτερο νόημα αξία και σκοπό για το άτομο.

Η **συμμετοχή** (participation) και η **εμπλοκή** (engagement) των ατόμων σε **έργα** της επιλογής τους με ιδιαίτερο **νόημα, αξία και σκοπό** δίνουν την ταυτότητα και τους ρόλους ζωής του ατόμου.

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
DEMOCRITUS UNIVERSITY OF THRACE

2

Ανθρώπινα Έργα / Τομείς εκτέλεσης Έργου

1. Αυτοφροντίδα / Αυτοσυντήρηση
2. Εργασία/ Παραγωγικές Δραστηριότητες
3. Ψυχαγωγικές δραστηριότητες / ελεύθερος χρόνος

Επίπεδα έργων

Υψηλότερου επιπέδου (π.χ. επαγγέλματα που αναπαριστούν ανάγκες της Δυτικής βιομηχανικής & μεταβιομηχανικής εποχής).

Χαμηλότερου επιπέδου (ειδικά χαρακτηριστικά έργων π.χ. καθημερινές δραστηριότητες ή δράσεις).

Δραστηριότητα

Μια δομημένη σειρά ενεργειών ή εργασιών που συμβάλουν στα Έργα (π.χ. στην αυτοφροντίδα ή προσωπική υγιεινή με επιμέρους δράση τη φροντίδα των δοντιών με απαραίτητα στοιχεία για να ολοκληρωθεί η δράση η ύπαρξη οδοντόβουρτσας & οδοντόκρεμας).

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΡΑΚΗΣ

Εκτέλεση Έργου (*Occupational Performance*)

Η λέξη Έργο αφορά την εκτέλεση μια δραστηριότητας την οποία καθοδηγεί και δομεί. Για παράδειγμα το ποδόσφαιρο:

Εκτελείται σε συγκεκριμένο φυσικό περιβάλλον

Περιλαμβάνει συγκεκριμένα υλικά για την εκτέλεσή του.

Χρειάζεται ανθρώπινο πλαίσιο και χρονικό πλαίσιο.

Έχει κοινωνικό-πολιτισμική διάσταση και ερμηνεύεται ανάλογα (παιχνίδι ποδοσφαίρου μεταξύ μαθητών ή επαγγελματικές ομάδες)

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΡΑΚΗΣ

Εκτέλεση Έργου με συγκεκριμένο στόχο (task-oriented); (Christiansen & Townsend, 2004)

Το παίξιμο ποδοσφαίρου ως ενέργεια αποτελεί εκτέλεση Έργου με συγκεκριμένο στόχο.

Έχει μετρήσιμη διάσταση η διενέργεια ή η ολοκλήρωση του.

Εξαρτάται από το επίπεδο ικανότητας των παικτών.

Οι εγγενείς παράγοντες που επιτρέπουν την εκτέλεση του Έργου λέγονται **καταλύτες εκτέλεσης (performance enablers)**

Αισθητήρια & κινητικά συστήματα

Την υγεία & σωματική κατάσταση

Γνωστικές ικανότητες

Αυτοαντίληψη

Αυτοεκτίμηση/ αυτοπεποίθηση

Συναισθηματική κατάσταση

Περιβαλλοντικοί παράγοντες (φυσικό, κοινωνικό πολιτισμικό)

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΡΑΚΗΣ DEMOCRITUS
UNIVERSITY
OF THRACE

5

Λειτουργικότητα (Function)

Αφορά τα σωματικά και τα ψυχολογικά στοιχεία που υποστηρίζουν την εκτέλεση Έργου.

Αφορά τη δυνατότητα αποτελεσματικής εκτέλεσης ρόλων & έργων που απαιτούνται κατά τη διάρκεια της καθημερινής ζωής.

Είναι αποτελεσματική η λειτουργικότητα όταν το άτομο έχει τις κατάλληλες ικανότητες (abilities) (έμφυτα χαρακτηριστικά π.χ. τραγούδι)

Ή τις κατάλληλες δεξιότητες (skills) (γνωστικές, κινητικές κλπ.) που εξελίσσονται με την πρακτική

Για παράδειγμα ένα παιδί με ταλέντο στη μουσική που το αναπτύσσει με πρακτική άσκηση.

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΡΑΚΗΣ DEMOCRITUS
UNIVERSITY
OF THRACE

6

Και τι κάνει η Εργοθεραπεία???

Αξιολογεί τη λειτουργικότητα με σκοπό να καθορίσει εάν κάποιος

1. είναι ικανός να ζήσει ανεξάρτητα,
2. να εκτιμήσει το επίπεδο υποστήριξης που θα χρειαστεί
3. και αν χρειάζεται κάποια παρέμβαση.

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
DEMOCRITUS UNIVERSITY OF THRACE

7

Το περιβάλλον κατά την εκτέλεση Έργου

Περιβάλλον είναι ότι περιβάλλει το άτομο (αντικείμενα, άνθρωποι, κοινωνία πολιτισμός, οικονομική κατάσταση πανδημία κλπ.).

Πλαίσιο: είναι το σύνολο συνθηκών και προϋποθέσεων του περιβάλλοντος προκειμένου να συμμετάσχουμε σε αυτό. Η εκτέλεση έργου επηρεάζεται από αυτό σε συνδυασμό με τις ικανότητες και δεξιότητες του ατόμου.

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
DEMOCRITUS UNIVERSITY OF THRACE

8

Εμπλοκή (engagement)

Είναι η αίσθηση κατά την εκτέλεση ενός Έργου ή μιας δραστηριότητας:

1. Επιλογής
2. Συμμετοχής
3. Θετικής έννοιας & αφοσίωσης

Η εμπλοκή υποδεικνύει την αφοσίωση σε ότι κάνει με ψυχή και σώμα

Η εμπλοκή επίσης καθορίζεται:

1. από το κίνητρο για ικανοποίηση αναγκών του ατόμου.
2. Από τη **βούληση** – τη συνειδητή απόφαση

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
DEMOCRITUS UNIVERSITY OF THRACE

9

Ανεξαρτησία

Όταν κάποιος δεν είναι εξαρτημένος από πουθενά.

Είναι ικανός επιλέγει και εκτελεί τα έργα του δίχως να στηρίζεται σε άλλους.

Όμως σε μία κοινότητα υπάρχει **αλληλεξάρτηση** δηλαδή εργαζόμαστε συλλογικά είτε σε κοινωνικό επίπεδο είτε σε θεραπευτικό επίπεδο για να πετύχουμε τους Εργοθεραπευτικούς μας στόχους.

Ο Εργοθεραπευτής θα ασχοληθεί με την αύξηση της ανεξαρτησίας ή της αλληλοεξάρτησης του ατόμου όπου ο στόχος θα εξαρτηθεί από την επιθυμία τους τελευταίου.

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
DEMOCRITUS UNIVERSITY OF THRACE

10

ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ ΣΤΑ ΕΡΓΑ

Η ύπαρξη ισορροπίας στα έργα καθόλη τη διάρκεια της ζωής του ατόμου αποτελεί για τον Εργοθεραπευτή δείκτη της λειτουργικότητας του ατόμου.

Αποτελεί βασική έννοια της Επιστήμης του Έργου.

Έχει ιστορικές καταβολές στους θεμελιωτές της Εργοθεραπείας:

*«Η αντίληψή μας για έναν άνθρωπο είναι ενός οργανισμού που διατηρεί και ισορροπεί τον εαυτό του στον πραγματικό κόσμο»
(Meyer, 1922).*

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΡΑΚΗΣ

DEMOCRITUS
UNIVERSITY
OF THRACE

11

ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ ΣΤΑ ΕΡΓΑ

Η ισορροπία στο Έργο προέκυψε ως ανάγκη κινητοποίησης όσων βρίσκονταν σε ιδρύματα (Kielhofner, 2009; Meyer, 1922/1977).

Κεντρική ιδέα: Να δώσουμε στα άτομα με αναπηρίες έναν τρόπο ζωής, ο οποίος να είναι όσο το δυνατόν ανάλογος με αυτόν του γενικού πληθυσμού. (Normalisation Wolfensberger & Glenn, 1973): Θεωρίες εξομάλυνσης ή κανονικοποίησης);

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΡΑΚΗΣ

DEMOCRITUS
UNIVERSITY
OF THRACE

12

ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ ΣΤΑ ΕΡΓΑ

Διαχρονικά η ισορροπία στο έργο αποτελεί κεντρικό παράγοντα της Εργοθεραπείας και της Επιστήμης του Έργου.

Οι πρώτες έρευνες έδειξαν ότι οι συμμετέχοντες αντιλαμβάνονταν την Ισορροπία στο Έργο ως την περίπου ισόρροπη ενασχόληση με Έργα σωματικά, διανοητικά, κοινωνικά και ανάπαυσης.

Σήμερα στη περίπτωση διαταραχών εξετάζουμε και τις δυσκολίες στην ισορροπία Έργων.

Η ισόρροπη ενασχόληση με το Έργο οδηγεί στην ευημερία.

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
DEMOCRITUS UNIVERSITY OF THRACE

13

ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ ΣΤΑ ΕΡΓΑ

Η ισορροπία στο Έργο καθορίζεται από:

1. Κοινωνικούς ρόλους
2. Προσωπικές αξίες
3. Την εκπλήρωση απαιτήσεων και ρόλων
4. Συμβατότητα στη σύνθεση διαφορετικών Έργων (Wada et al., 2010).

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
DEMOCRITUS UNIVERSITY OF THRACE

14

**Σας ευχαριστώ
πολύ για τη
συμμετοχή σας**